

Ipsos Strategic Marketing

Izveštaj

STAV PREMA SMRTNOJ KAZNI

Pripremljeno za: Udruženje građana "Srbija protiv smrtne kazne"

Septembar 2015

SADRŽAJ

Metodologija	3
Glavni nalazi	4
Kako čitati tabele	5
Rezultati	7
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne?	8
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (procentne vrednosti).	9
Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (apsolutne vrednosti)	10
Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? - POREĐENJE između talasa (<i>u odnosu na total</i>)	11
Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? - POREĐENJE između talasa (<i>u odnosu na prethodni talas</i>)	12

METODOLOGIJA

Realizacija:	Terensko istraživanje sprovedeno u periodu od 25.09. – 04.10. 2015.
Uzorački okvir:	Populacija Srbije (bez Kosmeta) 18+
Veličina uzorka:	1033 ispitanika
Tip uzorka:	Troetafni slučajni reprezentativni stratifikovani uzorak Jedinica prve etape: Teritorija biračkih mesta Jedinica druge etape: Domaćinstva (SRSWoR – slučajnim korakom) Jedinica treće etape: Ispitanici u okviru domaćinstva (Kish tablice)
Tip istraživanja:	Omnibus, terenski upitnik prosečne dužine 45 minuta
Mesta istraživanja:	67 opština iz Srbije, 127 mesnih zajednica, gradske, prigradske i seoske životne sredine
Poststratifikacija:	Po polu, godinama i regionu
Greška:	±1.45% za pojave sa incidencijom od 5% ±2.86% za pojave sa incidencijom od 25% ±3.31% za pojave sa incidencijom od 50% (<i>marginalna greška</i>)

GLAVNI NALAZI

- **Svaki drugi građanin Srbije (51%) podržava smrtnu kaznu, dok svaki treći građanin (32%) ističe da u našem zakonodavstvu ne treba da postoji smrtna kazna. Pored toga, 17% građana je neodlučno po pitanju smrtne kazne.**
 - Među građanima Srbije koji podržavaju smrtnu kaznu, gotovo je isti broj (24%) onih koji odlučno podržavaju ovakvu vrstu kaznene mere (Odlučno sam za smrtnu kaznu), kao i onih koji imaju nešto umereniji stav (Više sam za smrtnu kaznu nego protiv) –27%.
 - S druge strane, među građanima Srbije koji se protive smrtnoj kazni duplo je više onih koji se odlučno protive ovakvoj vrsti kaznene mere (20%) u odnosu na građane koji nešto manje odlučno protive smrtnoj kazni (12%).
- **Kada je reč o demografskim i drugim karakteristikama stanovništva, povezanost sa stavom prema smrtnoj kazni jedino se registruje u odnosu na region u kome građani žive.**
 - Karakteristike kao što su pol, godine, nivo obrazovanja nisu sistematski povezane sa podrškom ili protivljenjem smrtnoj kazni.
 - Građani koji žive u Beogradu imaju značajno negativniji stav prema pitanju smrtne kazne. Odnosno, u Beogradu se registruje značajno manji procenat građana koji ističu da su odlučno za smrtnu kaznu (13%). S druge strane, dosta veći broj građana u Beogradu se protivi smrtnoj kazni u odnosu na prosek za Srbiju (43% na nivou Beograda, naspram 32% na nivou Srbije).
 - Kada je političko opredeljenje u pitanju, ne registruje se povezanost sa stavom prema smrtnoj kazni.
- **Poredeći rezultate ovog talasa istraživanja sa prethodnim talasom (septembar 2014. godine), može se uočiti značajan porast broja građana koji se protive smrtnoj kazni (32% stanovnika naspram 23% u septembru prethodne godine). Zanimljivo je da je s druge strane, procenat građana koji podržavaju smrtnu kaznu ostao na približno istom nivou (51% naspram 54% prethodne godine), a da je opao procenat neodlučnih građana (17% naspram 23% prethodne godine).**
- **Posmatrajući sve raspoložive podatke o stavu prema uvođenju smrtne kazne u zakonodavstvo Srbije (od marta 2007. do septembra 2015. godine), može se uočiti trend povećanja podrške smrtnoj kazni.**
 - Tako je 2007. godine trećina građana Srbije iskazala podržavajući stav prema smrtnoj kazni (32%). Broj građana koji podržavaju uvođenje smrtne kazne se u periodu između 2008. godine i 2012. godine bio na nivou od oko 40%, dok je od 2013. godine na ovamo beleži još jedan porast podrške pa tako trenutno svaki drugi građanin (51%) ističe da je za smrtnu kaznu.
 - S druge strane, procenat građana koji su protiv smrtne kazne je značajno varirao od godine do godine. Tako je 2007. godine procenat građana koji se protive smrtnoj kazni iznosio 42%, a 2009. godine čak 44%. Od tada uz povremene skokove procenat građana koji su protiv smrtne kazne se postepeno smanjivao, da bi prošle godine pao na najniži nivo od 2007. godine do danas kada je protiv smrtne kazne bila svega jedna četvrtina građana Srbije (23%). Kao što je već navedeno, danas se svaki treći građanin protivi smrtnoj kazni (32%).

KAKO ČITATI TABELE

Obrazovanje-poslednja ZAVRŠENA škola:

	Total	Pol		Tip naselja	
		Muški	Ženski	Grad	Drugo
N	1198	599	599	704	494
sig		0.00		0.00	
Bez škole	1.8	2	2	1	2
1 do 7 razreda osnovne škole	5.1	4	6	3	8
Osnovna škola (svih 8 razreda)	19.4	17	22	14	27
Jednogodišnja ili dvogodišnja stručna škola	1.3	1	2	1	1
Trogodišnja stručna škola za zanimanja	11.8	15	9	10	14
Četverogodišnja stručna škola za zanimanja	40.4	41	39	44	35
Gimnazija	4.6	4	6	6	3
Viša škola, prvi stepen fakulteta	6.3	8	5	7	5
Fakultet, akademija, visoka škola	8.8	8	10	12	4
Magistratura	0.3	0	0	1	
Doktorat	0.2	0		0	0
Total		100%			

- Naslov govori o varijabli čije su relativne frekvence date u tabeli.
- U prvoj koloni **Total** su dati procenti za svaku kategoriju tabelirane varijable.
- Svaka sledeća **kolona** predstavlja procenete date varijable u okviru neke subpopulacije.
- Red označen sa **N** označava veličinu baze, tj. kolika je veličina (pod)uzorka na kome su izračunati procenti.
- Red sa oznakom **sig**, predstavlja značajnost Hi-kvadrat statistika posmatrane varijable i varijable iz kolona. Ako je hi-kvadrat značajan, značajnost je napisana belim slovima.
- Poslednji red table **100%** govori o tome da se sve vrednosti u svakoj od kolona sabiraju do 100, tj. da su dati kolonski procenti.

Iznad proseka			Ne odstupa		Ispod proseka		
0.01	0.05	0.10			0.10	0.05	0.01

Ćelije table su ofarbane u plavo, tj. crveno, ako je vrednost u njima značajno iznad, tj. ispod proseka. Koriste se dve nijanse plave, odnosno crvene boje, za dva nivoa značajnosti: svetlija nijansa za odstupanja značajna na nivou 0.05, a tamnije nijanse plave i crvene za nivo značajnosti od 0.01.

Primer tumačenja podatka iz table (strukture obrazovanja):

- Značajnost hi-kvadrata (značajnost oba hi-kvadrat statistika je manja od 0.01) nam govori da je distribucija obrazovanja po polu tj. po tipu naselja značajno drugačija.
- Kada se pogledaju ćelije table onda se vidi da ima značajno više muškaraca sa trogodišnjom stručnom školom za zanimanja na nivou značajnosti 0.05 (u celom uzorku ispitanika sa ovim tipom obrazovanja ima 11.8%, a među muškarcima 15%). Takođe, žena sa ovom vrstom škole ima značajno manje (na nivou 0.05) 9%.
- Ispitanika sa fakultetom, akademijom, visokom školom u gradu ima značajno (nivo 0.01) više nego u celoj populaciji tj. 12%, kao što ih u negradskoj sredini ima značajno manje (isti nivo značajnosti od 0.01) tj. 4%.

Na skali od 1 do 5 ocenite opšte stanje u zemlji

	Total	Pol	
		Muški	Ženski
N	1013	500	513
sig		0.13	
ocena 1	23.1	23	23
ocena 2	35.3	37	34
Sum -	58.4	59	57
ocena 3	35.1	35	36
Sum +	4.9	5	4
ocena 4	3.9	4	4
ocena 5	1.0	1	1
Odbija da odgovori	0.5	1	0
Ne zna	1.0	0	2
Total		100%	
Mean	2.23	2.24	2.23

- Ako tabelirane varijabla predstavlja ocenu ispitanika na nekoj skali onda su dodata još 3 reda
- Red označen sa **Sum -** predstavlja sumu procenata na negativnim ocenama.
- Red označen sa **Sum +** predstavlja sumu procenata na pozitivnim ocenama.
- Ispod ocena nalaze se ostali nespecifični odgovori ispitanika.
- Red označen sa **Mean** predstavlja aritmetičku sredinu datih ocena.

Koje sve marke poznajete?

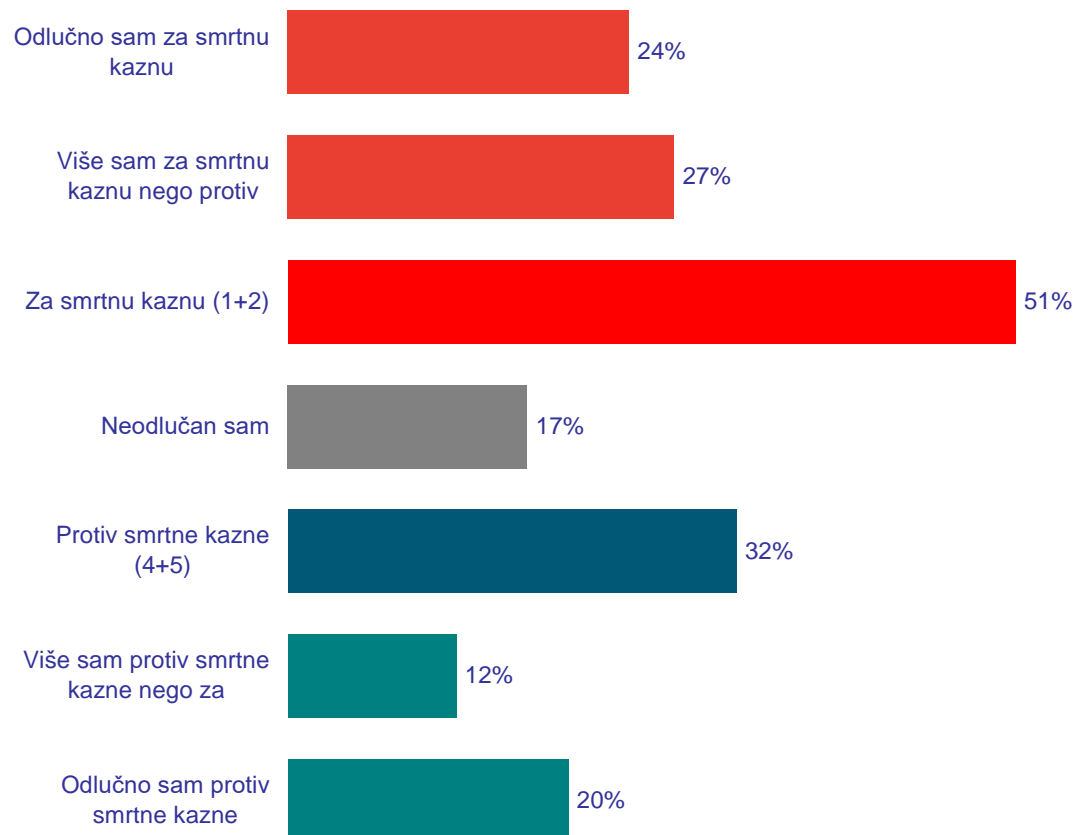
	Total	Tip naselja	
		Grad	Drugo
N	502	302	200
Brend C	97.8	98	98
Brend A	93.2	95	91
Brend D	39.1	41	36
Brend B	22.3	26	17
Brend E	22.1	19	27
Drugo	20.9	26	14
Ne znam ni jednu	0.2	0	

- Kada su u pitanju multipli odgovori (ispitanik je u mogućnosti da odgovori sa više validnih odgovora, modaliteta) podaci u ćelijama predstavljaju procenat (sub)populacije koja spominje, tj. odgovara potvrdno na dati modalitet.
- Primetite da nedostaje red 100% to je zato što se ovi procenti ne sabiraju do 100.

REZULTATI

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (procentne vrednosti)

Baza: Ukupna ciljna populacija

	Total	Pol		Starost					Obrazovanje			Glasali bi na izborima						Region			Tip		
		Muški	Ženski	18 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 64	65+	Osnovna i niže	Srednja	Viša i visoka	SNS	SPS	DS	SRS	Drugo	Neodlučan-odbija	Neće glasati	Beograd	Centralna Srbija	Vojvodina	Urban	Rural
N	1033	496	537	193	178	168	261	232	279	568	186	293	49	27	33	144	285	201	237	519	276	601	432
Odlučno sam za smrtnu kaznu	24.1	27	21	27	24	20	27	21	19	26	25	24	35	23	27	21	20	28	13	26	30	24	25
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	27.3	28	27	24	34	24	24	31	29	26	29	28	20	21	23	35	28	23	30	29	23	26	29
Za smrtnu kaznu (1+2)	51.4	55	48	52	58	43	52	52	48	52	53	52	54	44	50	57	49	51	43	55	53	50	54
Neodlučan sam	16.9	17	16	21	13	18	18	15	19	17	14	18	11	22	22	13	19	16	14	17	19	15	19
Protiv smrtne kazne (4+5)	31.7	28	35	27	29	39	30	34	33	31	32	30	34	34	28	31	33	33	43	28	28	35	27
Više sam protiv smrtne kazne nego za	11.9	11	13	9	9	18	14	8	8	13	13	12	11	17	16	13	10	12	16	10	11	14	9
Odlučno sam protiv smrtne kazne	19.8	17	22	18	20	21	16	25	24	18	19	19	23	17	12	17	23	21	27	18	17	22	17
Total	100%																						
Mean	2.8	2.6	2.9	2.7	2.7	3.0	2.7	2.9	2.9	2.7	2.7	2.7	2.7	2.8	2.6	2.7	2.9	2.7	3.1	2.7	2.6	2.8	2.7

Postoje različita mišljenja o tome treba li u našem zakonodavstvu da postoji smrtna kazna ili ne. Kakvo je Vaše lično mišljenje, da li ste Vi za ili protiv postojanja smrtne kazne? (apsolutne vrednosti)

Baza: Ukupna ciljna populacija

	Total	Pol		Starost					Obrazovanje			Glasali bi na izborima						Region			Tip		
		Muški	Ženski	18 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 64	65+	Osnovna i niže	Srednja	Viša i visoka	SNS	SPS	DS	SRS	Drugo	Neodlučan-odbija	Neće glasati	Beograd	Centralna Srbija	Vojvodina	Urban	Rural
N	1033	496	537	193	178	168	261	232	279	568	186	293	49	27	33	144	285	201	237	519	276	601	432
Odlučno sam za smrtnu kaznu	249	135	114	53	42	33	72	49	54	149	46	71	17	6	9	31	58	57	30	136	83	143	106
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	282	137	146	47	60	40	64	71	81	148	53	81	10	6	8	51	81	46	72	148	62	156	126
Za smrtnu kaznu (1+2)	531	272	259	100	103	73	136	120	135	297	99	152	27	12	17	82	139	103	102	284	145	299	232
Neodlučan sam	174	86	88	40	24	29	47	34	53	95	26	51	6	6	7	18	54	32	34	88	53	90	84
Protiv smrtne kazne (4+5)	328	138	190	53	51	66	79	78	91	176	60	89	17	9	9	44	93	66	102	147	78	212	116
Više sam protiv smrtne kazne nego za	123	53	69	18	17	31	37	20	23	75	24	35	5	5	5	19	29	25	39	53	30	82	40
Odlučno sam protiv smrtne kazne	205	85	120	35	35	35	42	59	68	101	36	54	12	5	4	25	64	41	63	94	48	129	76
Mean	2.8	2.6	2.9	2.7	2.7	3.0	2.7	2.9	2.9	2.7	2.7	2.7	2.7	2.8	2.6	2.7	2.9	2.7	3.1	2.7	2.6	2.8	2.7

Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtne kazne?
- POREĐENJE između talasa (u odnosu na total)

Baza: Ukupna ciljna populacija

	Total	Talas									
		Mart 2007	April 2008	Oktobar 2008	Decembar 2009	Decembar 2010	Decembar 2011	Septembar 2012	Mart 2013	Septembar 2014	Septembar 2015
N	10369	1073	1070	1045	1039	1030	1041	1032	1006	1000	1033
Odlučno sam za smrtnu kaznu	21.2	17.6	20.3	22.5	20.4	19.1	18.8	21.1	20.3	27.9	24.1
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	20.5	15.3	18.1	16.9	18	21.3	19.3	17.9	24.9	26	27.3
Za smrtnu kaznu (1+2)	41.7	32.9	38.4	39.5	38.3	40.4	38.1	39	45.1	54	51.4
Neodlučan sam	20.0	20.6	20.5	15.6	18.4	21.7	18.8	23	21.2	22.9	16.9
Protiv smrtne kazne (4+5)	36.8	41.8	35.4	43.6	41.9	35.3	43	38	33.7	23.1	31.7
Više sam protiv smrtne kazne nego za	15.1	15.3	12.8	14.4	15.4	17.8	17.1	17.6	16.3	12.1	11.9
Odlučno sam protiv smrtne kazne	21.7	26.5	22.6	29.2	26.4	17.5	25.9	20.3	17.4	11	19.8
Ne zna-odbija	1.6	4.7	5.6	1.4	1.4	2.5	0.1	0	0	0	0
Total		100%									
Mean	3.0	3.2	3.0	3.1	3.1	2.9	3.1	3.0	2.9	2.5	2.8

Da li ste vi za ili protiv postojanja smrtne kazne?
 - POREĐENJE između talasa (u odnosu na prethodni talas)

Baza: Ukupna ciljna populacija

	Total	Talas									
		Mart 2007	April 2008	Oktobar 2008	Decembar 2009	Decembar 2010	Decembar 2011	Septembar 2012	Mart 2013	Septembar 2014	Septembar 2015
N	10369	1073	1070	1045	1039	1030	1041	1032	1006	1000	1033
Odlučno sam za smrtnu kaznu	21.2	17.6	20.3	22.5	20.4	19.1	18.8	21.1	20.3	27.9	24.1
Više sam za smrtnu kaznu nego protiv	20.5	15.3	18.1	16.9	18	21.3	19.3	17.9	24.9	26	27.3
Za smrtnu kaznu (1+2)	41.7	32.9	38.4	39.5	38.3	40.4	38.1	39	45.1	54	51.4
Neodlučan sam	20.0	20.6	20.5	15.6	18.4	21.7	18.8	23	21.2	22.9	16.9
Protiv smrtne kazne (4+5)	36.8	41.8	35.4	43.6	41.9	35.3	43	38	33.7	23.1	31.7
Više sam protiv smrtne kazne nego za	15.1	15.3	12.8	14.4	15.4	17.8	17.1	17.6	16.3	12.1	11.9
Odlučno sam protiv smrtne kazne	21.7	26.5	22.6	29.2	26.4	17.5	25.9	20.3	17.4	11	19.8
Ne zna-odbija	1.6	4.7	5.6	1.4	1.4	2.5	0.1	0	0	0	0
Total		100%									
Mean	3.0	3.2	3.0	3.1	3.1	2.9	3.1	3.0	2.9	2.5	2.8